

DRAGERS VAN DE NAAM „VAN GEMERT ”

IN 1947

In het verleden heb ik wel eens voorgesteld om bij een daartoe geëigende gelegenheid een bijeenkomst in Gemert te organiseren voor personen, waar dan ook woonachtig, die de naam "Van Gemert" dragen.

Een vraag die zich daarbij voordoet is: Zijn er in Nederland veel "Van Gemerts" en waar wonen ze.

Bij de "Van Gemerts" moeten we niet zozeer denken aan afstammelingen van de Heren van Gemert maar aan personen, die in vroeger eeuwen uit Gemert vertrokken en in de nieuwe woonplaats werden aangeduid met de naam "Van Gemert", een naam, die later officiële familienaam is geworden.

Het verschijnen van het Nederlands Repertorium van Familiënamen, waarvan tot nu toe elf delen verschenen, biedt de gelegenheid, om eens na te gaan, hoe de verspreiding van de "Van Gemerts" over Nederland gezien moet worden. Helaas verschenen nog niet de delen voor de provincies Noord-Holland, Zuid-Holland en Limburg (wel de steden Amsterdam, Rotterdam en 's-Gravenhage), zodat mijn onderzoek enigszins onvolledig moet blijven, maar het resultaat is toch al voldoende interessant. Een aanvulling kan later (hopelijk over een paar jaar) gegeven worden.

In de traditionele volgorde van de provincies treffen we in de volgende plaatsen "Van Gemerts" aan (met achter de naam van de plaats, de vermelding van het aantal personen, zowel vrouwelijke als mannelijke, die in het jaar 1947, bij de volkstelling, deze naam droegen):

<u>Groningen:</u>	Scherpenzeel 5	Wolphaartsdijk 3	Lith 1
geen	Tiel 3	Zierikzee 1	Maarheeze 1
	Valburg 2		Megen 2
<u>Friesland:</u>	Wageningen 5	<u>Noord-Brabant:</u>	Mierlo 3
Leeuwarden 1	Wamel 2	Eindhoven 255	Mill 44
	Wychen 13	Aarle-Rixtel 2	Moergestel 1
<u>Drente:</u>	Zaltbommel 10	Beek en Donk 1	Nistelrode 7
Assen 1	Zutphen 1	Beers 1	Oirschot 2
		Bergen op Zoom 4	Oploo 4
	<u>Utrecht:</u>	Berghem 1	Oss 2
<u>Overijssel:</u>	Utrecht 15	Berlicum 14	Raamsdonk 1
Enschede 9	De Bilt 1	Best 3	Ravenstein 1
Deventer 1	Driebergen 2	Boekel 1	Rosmalen 2
Hengelo 2	Leusden 2	Boxmeer 11	Rucphen 1
Wierden 1	Zeist 1	Boxtel 13	Schayk 1
Wijhe 1	Zuilen 4	Breda 43	Schijndel 3
		Budel 6	St.Michielsgestel 7
<u>Gelderland:</u>	<u>Amsterdam:</u> 125	Cuyk 2	St.Oedenrode 2
Arnhem 14		Deurne 1	Son 3
Apeldoorn 15	<u>Rotterdam:</u> 125	Diessen 1	Teteringen 1
Appeltern 2		Dinther 17	Tilburg 25
Beesd 11	<u>'s-Gravenhage:</u> 42	Drunen 1	Uden 14
Beuningen 3		Den Dungen 4	Valkenswaard 5
Brummen 1	<u>Zeeland:</u>	Empel en Meerwijk 1	Veghel 3
Deil 2	Middelburg 8	Esch 1	Veldhoven 1
Dreumel 2	Ellewoutsdijk 1	Geertruidenberg 1	Vlijmen 1
Druten 18	Goes 2	Geldrop 7	Vught 84
Echteld 5	Hulst 1	Gemert 43	Waalre 1
Elst 1	Kapelle 1	Grave 21	Wanroy 14
Ewijk 20	Kortgene 8	Heeswijk 2	Woensdrecht 4
Harderwijk 4	Oostburg 1	Helmond 11	Wouw 1
Heumen 3	O. en W. Souburg 2	Helvoirt 3	Zeeland 6
Nijmegen 204	Sluis 2	's-Hertogenbosch 54	
Overasselt 1	Vlissingen 31	Liempde 1	
		Lieshout 4	

RECAPITULATIE:

Groningen :	0	Amsterdam :	125
Friesland :	1	Rotterdam :	125
Drente :	1	's-Gravenhage:	42
Overijssel :	14	Zeeland :	61
Gelderland:	347	Noord-Brabant:	778
Utrecht :	25		

TOTAAL (excl. Noord- en Zuid-Holland en Limburg): 1519

Als voorlopige conclusies kunnen we vaststellen, dat het overgrote deel van de Van Gemerts in de buurt is gebleven te weten in Noord-Brabant en Gelderland met een bijzonder groot aandeel voor Nijmegen (204).

De steden Amsterdam en Rotterdam doen met 125 aardig mee, terwijl verder Vlissingen met 31 opvalt. In de eigen provin-

cie heeft Eindhoven een belangrijke plaats (255), vooral als men dit aantal vergelijkt met 's-Hertogenbosch (54) en Helmond (slechts 11). Tilburg met 25 en Breda met 43 laten samen met Mill (44) eveneens aardige aantallen zien (ook de afstand in aanmerking genomen). In de rest van de plaatsen vindt men één of een paar gezinnen.

Het is echter niet alleen de naam Van Gemert (in deze spelling), die op Gemertse herkomst kan wijzen, maar tevens verbeteringen of verschrijvingen. Men dient er ook rekening mee te houden, dat bij de telling en bewerking van de gegevens fouten gemaakt kunnen zijn door slechte leesbaarheid of anderszins.

Naast Van Gemert trof ik aan:

- Van Geemert: Amsterdam 5, Rotterdam 40, 's-Gravenhage 12.
- Van Gemer : 's-Gravenhage 1.
- Gemert : Groningen 6, Appeltern 1, Utrecht 1, Amsterdam 10, 's-Gravenhage 5, Eindhoven 2.
- Den Gemert : Liempde 1.
- Van Gemerde: Ede 3, Amersfoort 1, Amsterdam 5, Rotterdam 13.
- Van Gemergen: Wedde 1, Opsterland 1, Arnhem 1, Driebergen 5, Amsterdam 11, Rotterdam 47, 's-Gravenhage 17, Middelburg 1.
- Van Gemmert: Stad Delden (Ov) 6, Haaksbergen 1, Bemmelen 1, Doesburg 1, Gorssel 1, Huissen 1, Neede 9, Rheden 5, Warnsveld (Gld) 3, Zutphen 4, Utrecht 5, Zuilen (U) 2, Amsterdam 2, 's-Gravenhage 16 en Eindhoven 1.

Taalkundig gezien is de vorm Van Geemert en Van Gemmert misschien wel interessant. Voor mij was het een grote teleurstelling, dat er geen enkele Van Ghemert of Van Gimmert voorkomt in Nederland.

Wat de rest van de Hollanden en Limburg zal opleveren, moet worden afgewacht. Waarschijnlijk zal alleen het aantal herzien moeten worden en blijven de vormen gelijk.

Rest mij nog te vermelden, dat de serie Nederlands Repertorium van Familienamen een uitgave is van Van Gorcum, Assen.

M.A. van der Wijst

